

Ortsanalys för
KUMLA KYRKBY

SALA KOMMUN

Ortsanalys för Kumla kyrkby

Sala kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
Planering och utveckling

Foton: Tärna Folkhögskola, Lars Östlund, Nils Eriksson, Sala kommuns bildbank

Litteraturhänvisning:
Bygdeboken, Sala kommun. Bygdeboken förlag, 2009
Genom tid och rum, Kulturvandring på Tärna Folkhögskola, Bob Engelbertsson, 2011
Spaning 16-17 2011, en tidskrift om kulturarvet i Västmanland, Västmanlands läns museum

Webhänvisning:
Tärna folkhögskolas hemsida (www.tarna.fhsk.se)
Bygdeföreningen Tärnan hemsida (www.tarnan.net)
Riksantikvariämbetets hemsida (www.raa.se)
Västmanlands läns museum (www.vastmanlandslansmuseum.se)

Förord

Kumla kyrkby är en liten landsbygdsort i Sala kommuns sydöstra hörn med historiska anor som sträcker sig tillbaka ända till förhistorisk tid. Omkring år 1300 byggdes här en kyrka, belägen på Ranstaåsen och med utsikt över det jordbrukslandskap som under många århundraden skulle komma att prägla bygden och dess befolkning. I byn hittar man idag Tärna folkhögskola och Tärnabadet vars namn beror på att man ville undvika en förväxling med orten Kumla som finns i Närke. Orten är relativt aktiv; här finns bland annnat en aktiv hembygdsförening, en bygdeförening, en fritidsförening och så pågår det även ett projekt med att skapa nya cykelvägar för att binda ihop Sala kommuns södra delar med varandra.

Metoden ortsanalys är ett arbetssätt som bygger på den norska analysmetoden ”stedsanalyse”. Arbetsmetoden är nationellt en del av arbetet som görs för att uppnå regeringens mål för en hållbar utveckling av Sveriges städer och tätorter. Genom ortsanalyser kan kommunen utveckla en bättre handlingsplan för ortens utveckling och skapa en geografisk sammanhållen helhetssyn. Ortsanalysen som gjorts för Kumla kyrkby kommer att fungera som ett underlag inför arbetet med att ta fram en ny översiktsplan för Sala kommun. Syftet med analysen är att beskriva Kumla kyrkbys karaktär och genom diskussioner av ortens styrkor och svagheter konkretisera rekommendationer och riktlinjer för Kumlas framtida utveckling.

De viktigaste bidragen till analysen kommer från Kumlaborna själva vilka delade med sig av både kunskap och bra idéer under stormötet den 16:e november 2011. Övriga personer som varit extra hjälpsamma med information och assistans inför och efter mötet är Nils Eriksson, Bob Engelbertsson och Magnus Eriksson.

Ortsanalysen för Kumla kyrkby är sammanställd av enheten för Planering och utveckling. Kommunekologen Kjell Eklund har bidragit med en text om Kumla kyrkbys landskapsbild och grönstruktur.

Therese Nyberg, Eva-Marie Larsson, Kicki Söderback & Anna Jägvald

Planarkitekter Sala kommun, mars 2012

Innehåll

Bakgrund och metod 4
Beskrivning av Kumla kyrkby
Geografi 5
Befolkning 6
Kommunikationer 6
Historia 7
Landskap och natur 12
Fysiska strukturer 14
Service, turism och föreningsliv 22
Analys
Kumla kyrkbys anda och identitet 25
Styrkor och svagheter 27
Sammanfattande tankar om framtida utveckling 28
Vad händer nu? 31

Bakgrund och metod

Sala kommun har under perioden 2010-2012 valt att utföra ortsanalyser för sju av de mindre tätorterna i kommunen. Syftet med analyserna är att föra en dialog med dem som bor på landsbygden samtidigt som deras kunskap och åsikter kommer att ligga till grund för en inledande fas i arbetet med att ta fram en ny översiktsplan för Sala kommun. Metodvalet för ortsanalysen bygger därför på dialog och samverkan med invånare, föreningar och andra aktörer på orten vilket resulterar i ett välförankrat material som tar sin utgångspunkt hos de människor som faktiskt bor och verkar på platsen.

Tidigt i processen formulerades syftet med ortsanalyserna till:
…att nå ett väl förankrat planeringsunderlag som tar fasta på ortens karaktär och identitet inför upprättandet av ny översiktsplan för Sala kommun.
…att genom dialog med boende, organisationer och näringsliv öka engagemanget och intresset för ortens utveckling.
… att fånga upp pågående diskussioner och projekt.

Ortsanalyserna ska i sin slutgiltiga form beskriva de olika orternas karaktär och identitet utifrån bland annat fysiska strukturer, historia och folkliv. Utifrån dagens situation formuleras styrkor och svagheter, vilket resulterar i en rad slutsatser om behov inför framtiden. För att ta tillvara och uppfylla dessa behov i det framtida planeringsarbetet har sammanfattande tankar om fortsatt utveckling formulerats.

För att hitta en bra form för dialog i orterna anlitade Sala kommun landskapsarkitektstudenten Sofia Forsberg som fick i uppdrag att ta fram en modell för det praktiska arbetet med ortsanalyserna (examensarbetet Medborgardialog i ortsanalys - Ett arbete om värdet av kommunikation tidigt i planeringsskedet). Modellen tar bland annat upp annonsering, inbjudan, samarbeten, praktiska förberedelser, workshopformer och uppföljning, vilket har varit till stor hjälp under ortsanalysturnén genom kommunen.

Kumla kyrkby var den sjätte orten som besöktes och under stormötet den sextonde november 2011 fick deltagarna lyssna till fyra lokala föreläsare som berättade om sin syn på andan i bygden och sina tankar kring framtida utveckling. Därefter följde tre workshopbaserade gruppdiskus-

Stormöte i Kumla församlingshus november 2011.

sioner där deltagarna fokuserade på styrkor och svagheter i bygden, den nya strandskyddslagstiftningen samt viktiga framtidsfrågor gällande boende, turism, service och nöjesliv. Sist avslutade Kerstin Michaelsen med att berätta om ett projekt med att utveckla cykelvägar i Salas södra delar.

Ungefär 45 personer deltog på stormötet och diskussionerna runt borden var kreativa med många intressanta idéer och synpunkter. Efter mötet sammanställdes materialet i ett nyhetsbrev som sedan skickades ut till alla mötesdeltagarna. Mötesmaterialet har sedan legat till grund för denna ortsanalys som även har granskats av en referensgrupp i Kumla kyrkby.

Avgränsning

Ortsanalysens fysiska avgränsning har koncentrats till den tätbebyggda orten Kumla kyrkby samt det närmaste omgivande landskapet där Tärna Folkhögskola, kyrkan och Tärnabadet ingår som viktiga identitetsskapande områden.

Vid de diskussioner som berört transportfrågor och kommunikationer i de sydöstra delarna av Sala kommun så har analysen utgått från ett bredare geografiskt perspektiv och även inkluderat områden som sträcker sig ut mot Tärna och Ransta.

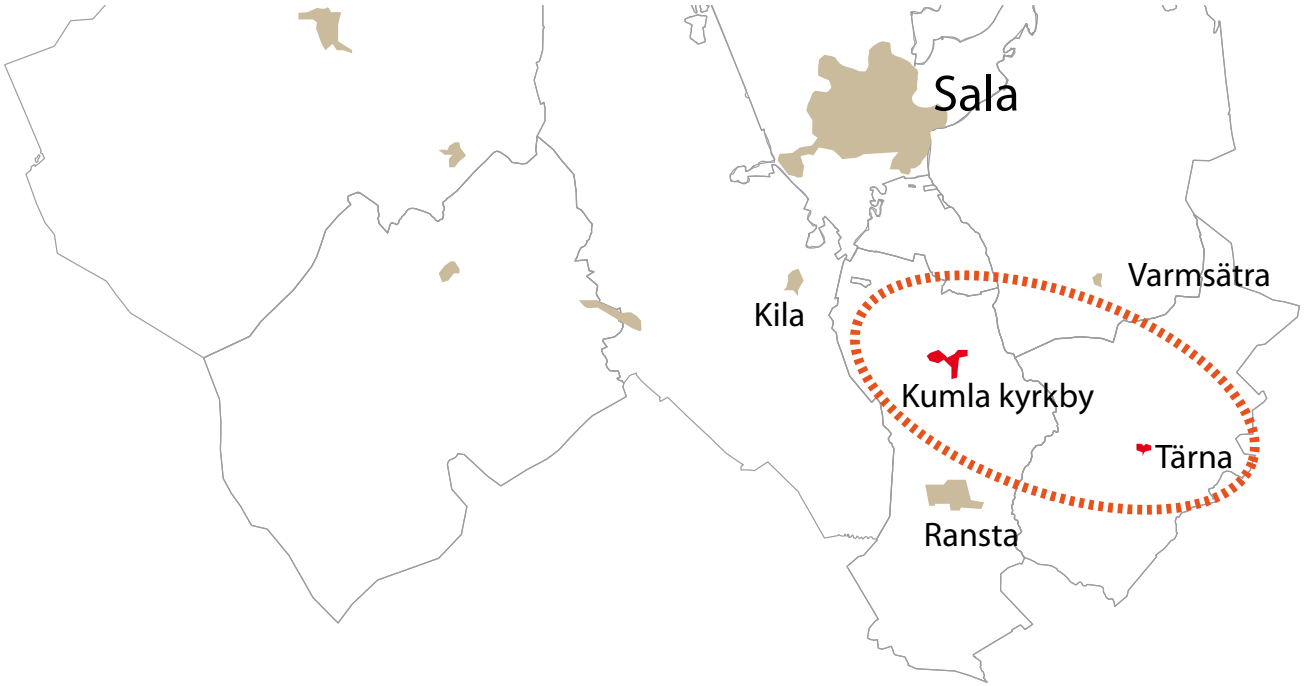

Beskrivning av Kumla kyrkby

Geografi

Kumla kyrkby ligger i Sala kommuns sydöstra del och tillhör Kumla församling och Kumla-Tärna-Kila pastorat. Kumla socken ingick förr i Övertjurbo härad men vid den landsomfattande kommunreformen 1862 delades ansvaret upp mellan Kumla församling som fick mandat över de kyrkliga frågorna och Kumla landskommun som fick ansvar för de borgliga frågorna. År 1952 övergick Kumla landskommun till Tärna landskommun vilken genom ytterligare kommunreformer övergick till att tillhöra Sala kommun från 1971.

Närmaste stad är Sala som ligger ungefär 7 km direkt norr om byn. Sydöst om Kumla kyrkby ligger Enköping och rakt söderut ligger Västerås båda på ett avstånd av cirka 3 mil. Mindre grannorter är Ransta, Tärna, Kila och Varmsätra. Arealen för Kumla kyrkby uppgår idag till ca 55 hektar och invånartätheten är 3,72 invånare/ hektar.

Befolkning

I dagsläget bor 207 personer i Kumla kyrkby. Den största åldersgruppen är 20-50 år som ligger 10 % högre än resten av Sala kommun och 6 % högre än riksgenomsnittet. Åldersgrupperna över 70 år är betydligt lägre i Kumla jämfört med kommunen och landet i stort.

År	1990	1995	2000	2005
Invånare	233	207	218	210

Tabell 1: Befolkning i Kumla kyrkby under 1990-2005 (SCB)

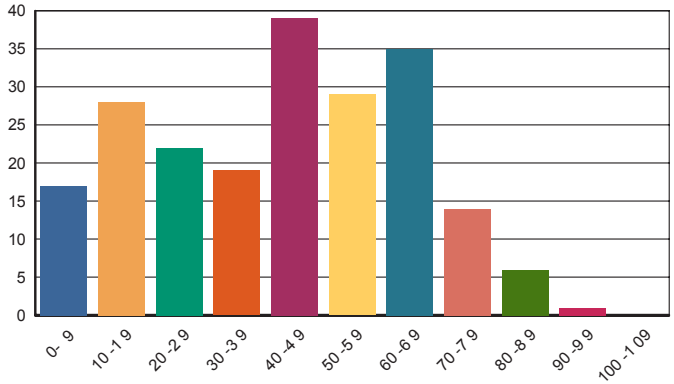

Diagram 1, Åldersfördelning i Kumla kyrkby.

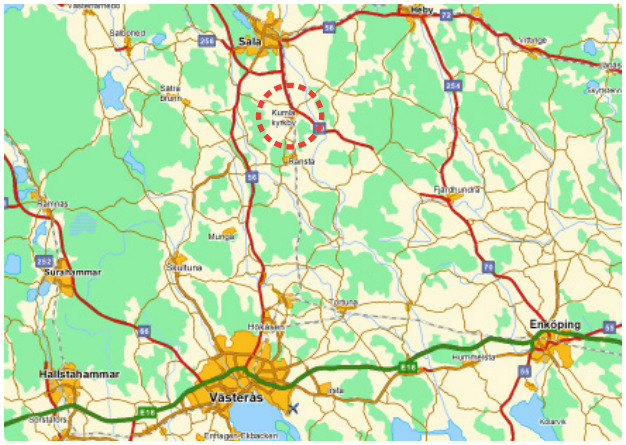

Kumla i regionen. (www.hitta.se)

Kommunikationer

Till Kumla kyrkby kan man ta sig med buss eller bil. Det finns totalt fyra busshållplatser i byn, varav tre ligger längs med Kumlavägen och den fjärde är belägen intill Tärna folkhögskola. Kollektivtrafikmyndigheten (VL) trafikerar i dagsläget sträckan mellan Västerås-Kumla-Sala med linje 65. På vardagar under höst, vår och vinter avgår 9 bussar från Kumla Kyrkby i riktning mot Sala station. Under sommarmånaderna (17 juni- 18 augusti) är dock en del av bussturerna indragna och istället avgår 5 bussar per vardag. Under lördagar går en tur åt vardera riktning, vilken måste förbokas senast 60 minuter före avgång. Enligt ordinarie tidtabell hos Kollektivtrafikmyndigheten tar det cirka 50 minuter att busspendla till Västerås och cirka 20 minuter till Sala.

Busskur längs Kumlavägen.

Vad gäller bil- och busstrafik så förbinder riksväg 70 Sala med Kumla kyrkby och vägen fortsätter sedan sydöst mot Fjärdhundra och därefter vidare mot Enköping. Till Ransta kommer man efter ungefär 4 km om man kör söderut längs med Kumlavägen och sedan vidare till Västerås om man därefter fortsätter söderut på Riksväg 56.

Det pågår ett projekt med att utveckla cykelleder i de södra delarna av Sala kommun vilket framförallt drivs av bygdeföreningen Tärnan. Föreningen har fått hjälp med finansieringen för att länka samman cykelleder mellan Ransta, Kumla kyrkby och Sala. Se mer om detta på sid 23.

Rakt genom byn löper järnvägen som binder samman Sala med Västerås. Stationen i Kumla, som tidigare hette Tärna, togs ur bruk år 1968 och revs senare år 1970 och idag ligger det närmsta tågstoppet i Ransta.

Historia

JÄRNÅLDER OCH VIKINGATID

Det är svårt att med exakthet datera de allra tidigaste spår av bosättningar som man funnit i trakterna kring Kumla kyrkby. Det är först under yngre järnåldern, dvs århundradena efter år 0, som direkta minnesmärken kan påvisas. Enligt ortnamnsforskningen förekommer bynamnet Kumbla redan under förkristen tid och härstammar troligtvis från ordet kummel som betyder minnesmärke eller grav. Hittills har man funnit runt 30 fornlämningar både i och runt Kumla kyrkby där de flesta av fynden utgörs av mindre stensättningar och högar som troligen tillkom under vikingatiden. 1913 gjordes även arkeologiska fynd i byn Bonsta vilka senare kunde dateras till järnåldern. Dessutom finns det uppgifter från riksantikvarieämbetet som säger att man hittade rester av gamla forngravar vid Höggrind då riksväg 70 byggdes under tidigt 1980-tal. Dessvärre lär dessa ha schaktats bort innan man hann undersöka dem då man var rädd att fyndet skulle innebära ett stopp av vägbygget.

KUMLA KYRKA OCH KRISTENDOMENS INTÅG

I Sverige kom kristendomen att växa sig stark under 1100-talet då missionärer erövrade landet från söder och väster och målmedvetet trängde bort den hedniska asatrons sista utposter. Under medeltiden bildades även ett stort antal socknar runtom i Sverige. I varje socken skulle det finnas en kyrka där invånarna kunde samlas för att fostras inom den kristna tron av de utsända prästerna.

I Kumla vet man att kyrkan uppfördes omkring år 1300 och att den byggdes i gråsten som ett långhus med trätunnvalv. 1482 dekorerades kyrkans väggar och tak av den kände medeltida kyrkomålaren Albertus Pictor. Albertus Pictors målarstil skiljer sig från andra samtida svenska konstnärer genom sitt livfulla och realistiska uttryck där man i bilderna ofta kan finna stiliseringar av livshjulet, bibelberättelser, budskap och fabeldjur.

Den mest omfattande förändringen av kyrkan gjordes dock under mitten av 1700-talet då kyrkan förlängdes och den fristående klockstapeln i trä revs och ersattes av ett modernare torn i direkt anslutning till kyrkan.

Äldre fotografi på Kumla kyrka.

Albertus Pictor målningar pryder takvalven inuti kyrkan.

Tärna Folkskolas ursprungliga utseende.

Lärarbostad till Tärna folkhögskolai vinterlandskap.

Folkhögskolans kvinnliga gymnaster.

INDUSTRIALISERING OCH URBANISERING

Den industriella revolutionen kom till Sverige under första hälften av 1800-talet. För att klara de försörjningsfrågor som tidens befolkningsökningar hade fört med sig behövde lantbruket öka både sin effektivitet och produktion. Nya uppfinningar ledde till att man lärde sig att konstruera nya maskiner för att bruka jorden på ett snabbare och mer lönsamt sätt. Man brukar kalla detta för landsbygdens mekanisering vilken fick till följd att det inte längre behövdes lika mycket arbetskraft ute på fälten. På så sätt kom den industriella revolutionen att medföra en omfattande urbanisering där befolkningen i städerna växte samtidigt som befolkningen på landsbygden minskade. Decennierna kring sekelskiftet 1900 skedde dock en förändring i förflyttningsmönstret. En ny period av utflyttning till landsbygden tog fart runtom i landet och i Kumla kyrkby steg folkmängden samtidigt som det utvecklades en allt större ekonomisk självständighet. I samband med detta så kom även järnvägen till Kumla år 1875 med ett stationshus, senare följt av ett mejeri, en telegrafstation, post, en uppsjö av små affärsrörelser, samt flera nya småhus längs den gamla bygatan.

De nya kommunallagarna från 1862 innebar även ett ökat självstyre åt kommunerna i Sverige. Genom ståndsriksdagens avskaffande 1866 kom nu de mest välbärgade bönderna att få allt större inflytande och makt inom den politiska sfären. För att förbereda sig för detta nya ansvar behövde bönderna en adekvat utbildning inom samhälls- och kommunalkunskap, föreningsteknik och mö-

tesvana. Tärna folkhögskola grundades därför år 1876 och fick sitt namn efter stationsbyggnaden Tärna station. Huvudbyggnaden stod klar år 1880 men fick sitt nuvarande utseende på 1920-talet. Så småningom kunde även böndernas döttrar söka in till folkhögskolans kurser, men det skulle precis som inom andra områden ta lång tid innan kvinnorna fick en jämställd plats i folkhögskolans värld. Dröjde gjorde det också innan drängarna och pigorna, torparna, statarna och tjänstehjonen gjorde sitt intåg i skolans värd och fick rätt till den utbildning vi idag anser är allas rättighet.

RATIONALISERING AV JORDBRUKET

I slutet av 1940-talet stod den svenska landsbygden återigen inför stora omvandlingar. Nya tekniska och ekonomiska idéer tillsammans med politiska beslut ledde till en kedjereaktion av rationaliseringsprojekt inom jordbruket. År 1947 fattades nya jordbrukspolitiska beslut med målsättningen att skapa en nationell självförsörjning samt se till att en jordbrukares lön var likvärdig en industriarbetares. För att möjliggöra dessa idéer var man tvungen att öka produktiviteten genom att börja bygga upp mer teknisktavancerade och storskaliga jordbruk. Följden av denna effektivisering var att mellan 1945-1970 så blev drygt tre fjärdedelar av de som tidigare arbetat inom jordbruket tvungna att sysselsätta sig på annat håll.

CENTRALISERING OCH KOMMUNREFORMER

Parallellt med jordbrukets effektivisering tog även en centralisering fart. År 1943 hade över 500 av Sveriges kommuner mindre än 500 invånare.

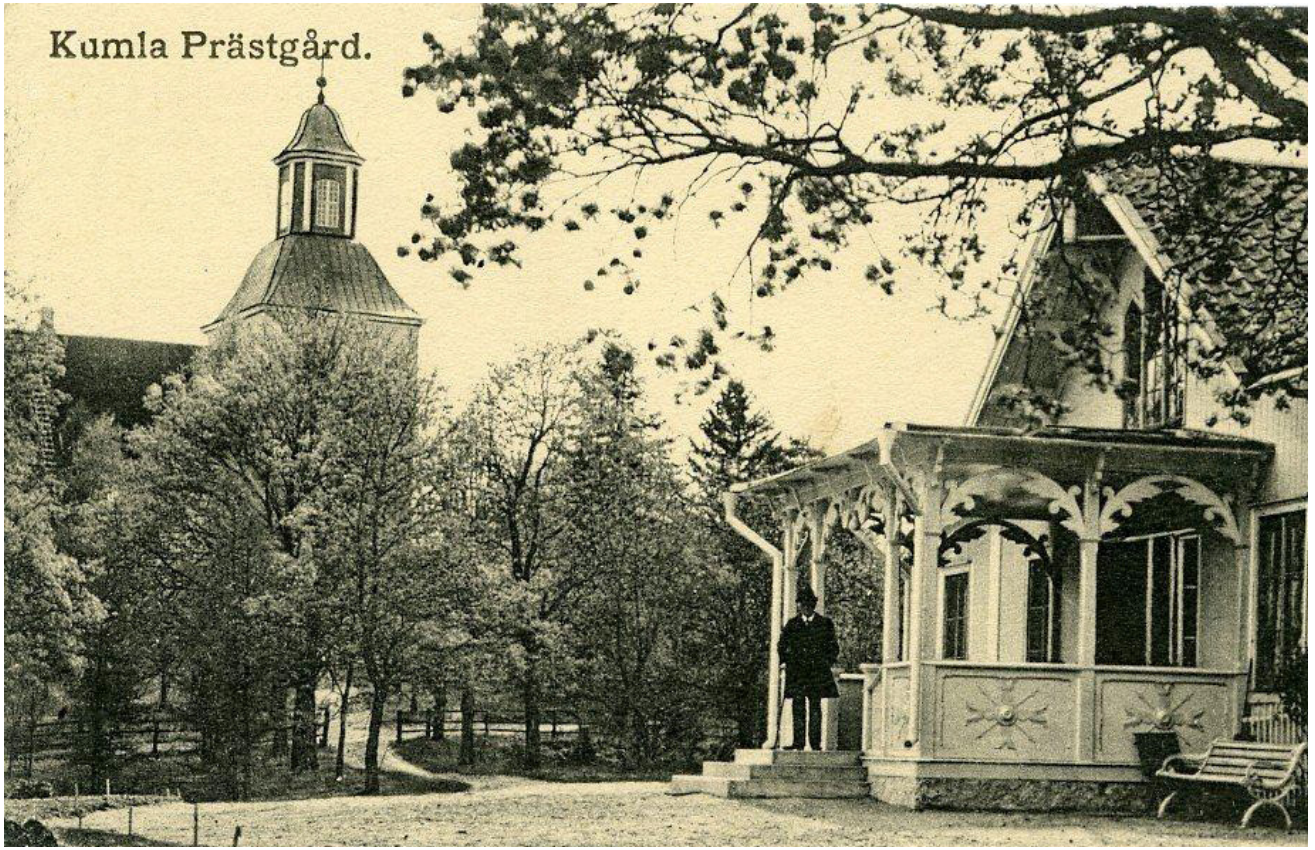

Kumla prästgård. Bildkälla Lars Östlund.

Frågan utreddes av 1943 års Kommunindelningskommitté som kom fram till att antalet landskommuner radikalt måste minskas. År 1952 försvann de 2281 sockenbaserade kommunerna på landsbygden och ersattes av 816 nya ”storkommuner”. Kumla kom då att tillhöra storkommunen ”Stor-Tärna” vilken innefattade orterna Kumla, Tärna Kila, Varmsätra och Norrby (församlingarna Kumla, Tärna, Kila och Norrby). Ganska snart visade det sig att denna reform inte varit tillräckligt genomgripande. Man började därför fundera på centralortsprincipen. Riksdagen tog beslut om en ny kommunreform år 1962 där storkommunerna grupperades om till 282 kommunblock. År 1971 infördes en enhetlig kommuntyp, där samtliga tidigare landskommuner, städer och köpingar om-

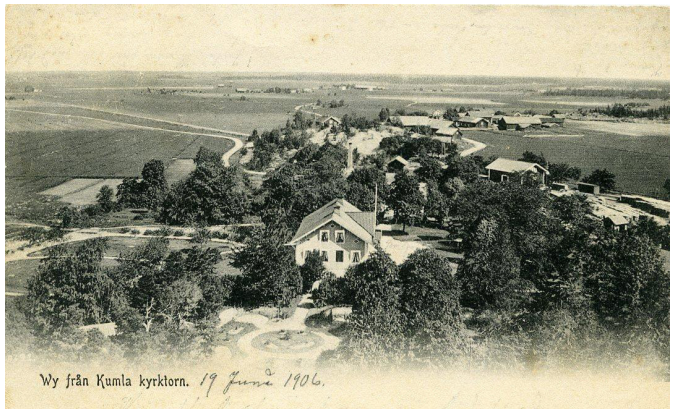

Mossbevuxna husgrundslämningar vid Barnhemsbacken.

Kumla barnhem med flickhemmet till vänster och pojkhemmet till höger. Bildkälla Lars Östlund.

bildades till enbart kommuner.

BARNHEMMET

Småbruket Kumla barnhem grundades av kyrkoherden Sven Thelin och hans hustru Carla Thelin mellan åren 1909-1911. Syftet med barnhemmet var att erbjuda en boplats för fattiga och föräldralösa barn och samtidigt uppfostra dem till ett liv inom småbruket. Mellan årtiondena 1930-1950 var marken som tillhörde barnhemmet utarrenderat och verksamheten fokuserades till att enbart på att ta hand om barnen. 1948 tog Landstinget över regin av barnhemmet och drev det under tre år innan det slutligen lades ner för gott år 1951. Under de dryga 40 år som hemmet var i bruk så bodde här ungefär 1000 barn, uppdelat på ett pojkhem och ett flickhem och med ungefär 15-20 barn boendes åt gången. Idag är byggnaderna sedan länge rivna och det enda som vittnar om den tid som en gång var är de mossbevuxna husgrunderna och informationsskyltarna om barnhemmets historia. Området kallas numera Barnhemsbacken (Vinterbarnens ö).

Det gamla mejeriet i Kumla.

Kumla skytteförening.

Skördearbete vid småbruket vid Kumla barnhem.

TÄRNA MEJERI

Mejeribyggnaden i Kumla började byggas år 1905 men togs inte i bruk förrän 1910. Mejeriet var sedan i drift fram till krigsslutet 1945 och omvandlades precis som många liknande anläggningar sedan till att husera tvätteri, bilverkstad och senare även ett gjuteri.

Landskap och natur

Kumla kyrkby är beläget längs Ranstaåsen (en förgrening av Badelundaåsen) med utsikt över ett vackert odlingslandskap med helåkersbygd i väst och norr och med ett småbrutet landskap i öster. Samhället ligger i den naturgeografiska regionen *”det mellansvenska småbrutna skogslandskapet”* men präglas snarare av närheten till det flacka Mälardalslandskapet.

Kumla kyrkby har alltid varit en välmående bygd tack vare sina bördiga jordar vilket fortfarande märks då brukandet av jorden fortsätter på i stort sett all mark trots svängande konjunkturer när det gäller priset på grödor. Skogsområdena på båda sidor av åsen utgörs av reslig barrblandskog där även lövet går att finna men då mer som ett undantag och oftast i randzonerna där skog övergår till åker och runt gårdar och andra äldre bybildningar.

Åsen som når fram till kyrkbyn från Ranstas södra skogar är till största del av typen *”getryggsås”*, det vill säga en ås med ett markerat toppigt utseende. Norr om samhället försvinner åsen sedan som sammanhängande ås och ersätts i stället av den flacka dalgången där Sagån flyter fram. Jorden uppe på åsen är av det surare slaget vilket passar barrväxter som exempelvis tall. Det är anledningen till att det endast är på åsen som det växer sammanhängande tallskog.

Landskapstypen som präglar Kumla med stor andel öppen mark blir samtidigt en begränsning för de bybor som önskar tillgång till större skogar att ströva i. Man använder därför flitigt de skogsområden som finns trots att de egentligen inte är utvecklade för friluftslivets behov med vandringsleder och motionsspår.

Söder om samhället kan man följa åsen på någon av de småvägar som löper på och vidare ut från åsens båda sidor. Även skogsområdet som ligger sydväst om byn och som innehåller både lite våtmarker och smärre berg används frekvent av kumlaborna. Här finns även ett intressant biologiskt innehåll i form av den framinventerade nyckelbiotopen sumpskog. I området finns också ett stigsystem som underlättar besök i skogsområdet.

Rörelsemönstret i landskapet är tydligt och har varit så ända sedan tiden före medeltid då både genomresande och boende använde åsryggen som det viktigaste stråket till och från byn. Rester av den gamla hålvägen som är föregångaren till de riktiga vägarna syns fortfarande här och var på åsen. Längre tillbaks i tiden spelade även

Utsikt över åkermarken i väster sett från hembygdsgården.

Exempel på en äldre gårdsbildning i ett utpräglat jordbrukslandskap.

Sagån som rinner öster om kyrkbyn en viktig roll som farled, vilket idag syns genom förekomsten av fornborgar i vattendragets närhet som går att finna i exempelvis grannsocknen Tärna.

HUSTA KÄLLA

Drygt en kilometer norr om centrala Kumla kyrkby hittar man Husta källa, vilken är en så kallad trefaldighetskälla. Enligt gammal folktro hade vattnet i trefaldighetskällorna en nästan magisk läkande kraft. Precis som många andra svenska källor som tillskrivits magiska egenskaper rinner vattnet i Husta källa mot norr. Förr i tiden uppfattades nämligen norr som det ondas hemvist och i den riktningen skulle sjukdomar och krämpor återförpassas från den mänskliga kroppen. Trefaldighetskällorna har ofta ett medeltida, katolskt ursprung men i vissa fall kan man även påvisa en koppling till mycket tidigare förkristna offer- och kultplatser. Platsen där Husta källa är belägen har faktiskt en historisk anknytning som sträcker sig långt tillbaka till stenåldern då en av traktens första bosättningar lär ha legat precis där.

Fysiska strukturer

De fysiska strukturer som präglar en ort kan beskrivas och analyseras med hjälp av många olika metoder. Den analysmetod som Sala kommun har använt tillsammans med invånarna i Kumla kyrkby baseras på delar av den metod som stadsplaneraren Kevin Lynch tog fram under 1960-talet. Metoden tar sin startpunkt i invånarnas personliga upplevelse av sin omgivning där de själva får markera och diskutera viktiga landmärken, knutpunkter, barriärer och stråk i sin bygd.

OMRÅDEN OCH FUNKTIONER
Kumla kyrkby karaktäriseras av fyra olika områden som finns beskrivna på kommande sidor. Känslan av dessa områden har till stor del att göra med vilka funktioner och byggnadstyper de innefattar.

- Tärna folkhögskola
- Tärnabadet
- Barnhemsbacken
- Kumla kyrka
- Klockargården och Kumla församlingshus
- Hembygdsgården

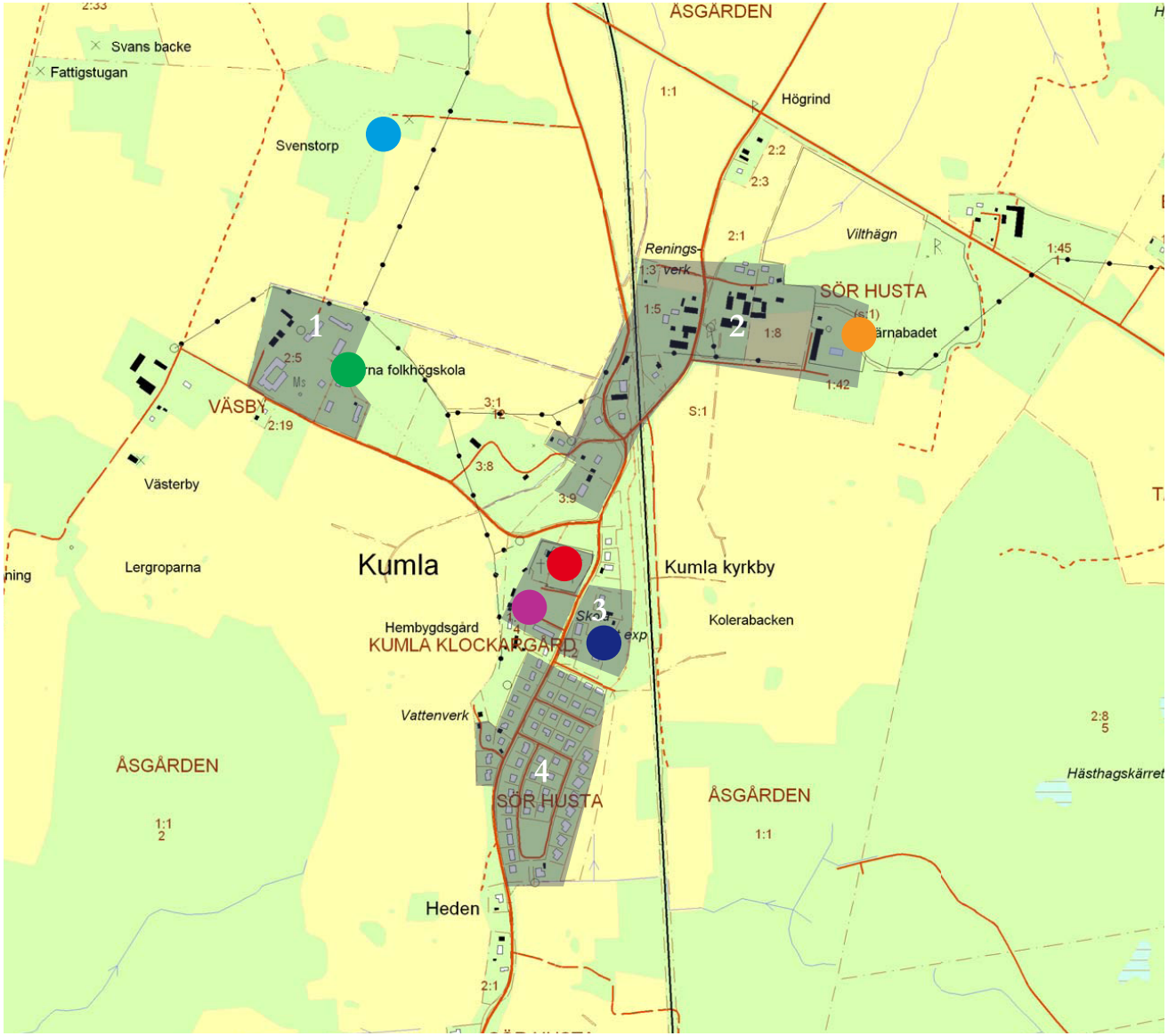

Områden och funktioner.

1. I nordvästra delen av byn hittar man folkhögskoleområdet med sina lärobyggnader och elev- och lärarbostäder. Huvudbyggnaden uppfördes ursprungligen år 1880 men byggdes senare om år 1928 till sitt nuvarande utseende. Elev och lärarbostäder byggdes under 1940-talet och bär spår av sin tids enkla och sparsmakade arkitekturstil. Byggnaderna är slätputsade i olika nyanser av gult och med vitt och grönt som accentfärg.

2. Inom det nordöstra området hittar man den gamla mejeribyggnaden längs med den norra delen av Kumlavägen. Inom området har även byns numera nedlagda affär en gång legat. I området ligger även utomhusbadet Tärnabadet och här finns även en äldre gård vars stora ekonomibyggnader syns på bilden längst upp i mitten.

3. Det tredje området domineras visuellt av den ljusa 1300-tals kyrkan som är belägen på en kulle omgiven av byns kyrkogård. Väster om kyrkan ligger hembygdsgården med sina knuttimrade hus från 1700-talet. I de södra delarna av området hittar man två skolbyggnader varav den äldsta (direkt nedan) idag är omvandlad till privatbostad medan den yngre används som pastoratbyggnad.

4. Detta område är det största bostadsområdet i Kumla kyrkby. Här skedde en omfattande nybyggnation av villor under åren 1950-1970. De flesta av husen är 1-1,5 plans villor med tillhörande garage och trädgård. Funktionalistiska enkla och sparsmakade stildrag blandas med 60-talets formspråk bestående av mexitegel, betongglas, indragna fasadpartier med kontrasterande svart eller mörkbrun kulör.

Stråk för rekreation och motion

Svårpasserade barriärer

BARRIÄRER

En barriär är något som skärmar av ett område och som kan vara svårt att passera. Barriären kan vara både fysisk och psykisk. Exempel är järnvägar, vägar, inhägnade områden, skogar, vattendrag och platser som upplevs otrygga.

En av de tydligaste barriärerna som pekades ut av invånarna i Kumla kyrkby var järnvägen vilken både är svår och farlig att ta sig över och som skärmar av byn mot landskapet i öster. Även Kumlavägen upplevs som en barriär då den går rakt genom bostadsområdet och tillåter tung trafik som medför buller. Riksväg 70 norr om byn försvårar promenader norröver och kan därför betraktas som en barriär.

Själva landskapet i sig fungerar dessutom som en barriär genom att byn är placerad på en ås i ett jordbrukslandskap. Nästan alla naturliga rörelsemönter sker längs med åsen, medan det finns få möjligheter att röra sig ut i odlingslandskapet.

STRÅK

Stråk är där vi rör oss, på gator, järnvägar, gångvägar, cykelleder, vattendrag och stigar. Stråken kan leda till ett förutbestämt mål eller vara promenadstråk eller motionsslingor i naturen.

Under mötet markerades en nordvästlig motionsslinga ut vilken löpte från kyrkan längsmed Folkhögskolevägen, förbi skolan och sedan upp mot Barnhemsbacken för att slutligen följa bilvägen tillbaka till bygatan, alternativt stigen från skolan

och den märkta motionsslingan på Barnhemsbacken. Det finns även ett promenadstråk utmed järnvägen samt en slinga som går upp mot Högrind och sedan rundar kvarteren av bostadsbebyggelse. Vad som framgår från kartbilden är att större delen av stråken finns väster om järnvägen vilket inte är så konstigt då denna som sagt utgör en svårpasserad barriär i landskapet.

LANDMÄRKEN

Ett landmärke är ett objekt som är karaktäristiskt för en plats. Exempel är byggnader, torn, konstverk och broar. De landmärken som lyftes fram under stormötet i Kumla var kyrkan, hembygdsgården, Tärnabadet och Tärna folkhögskola.

Kyrkan är ett historiskt landmärke som kan ses från långt håll då den är belägen på den högsta punkten i byn. Kyrkan ligger inbäddad i bebyggelsestrukturen utmed bygatan och är det mest synliga byggnadsverket i Kumlas landskapsbild och syns på nästan alla flygfoton som är tagna över byn.

Hembygdsgården som ligger sydväst om kyrkan pekades också ut som ett landmärke av kumlaborna. De rödmålade byggnaderna ligger på det västra krönet av åsen och syns väl då man kommer in i byn norrifrån.

Tärnabadet är ett landmärke som bara de som bor i Kumla eller de som en gång besökt badet hittar. Det ligger relativt dolt från både Riksväg 70, Kumlavägen och Folkhögskolevägen.

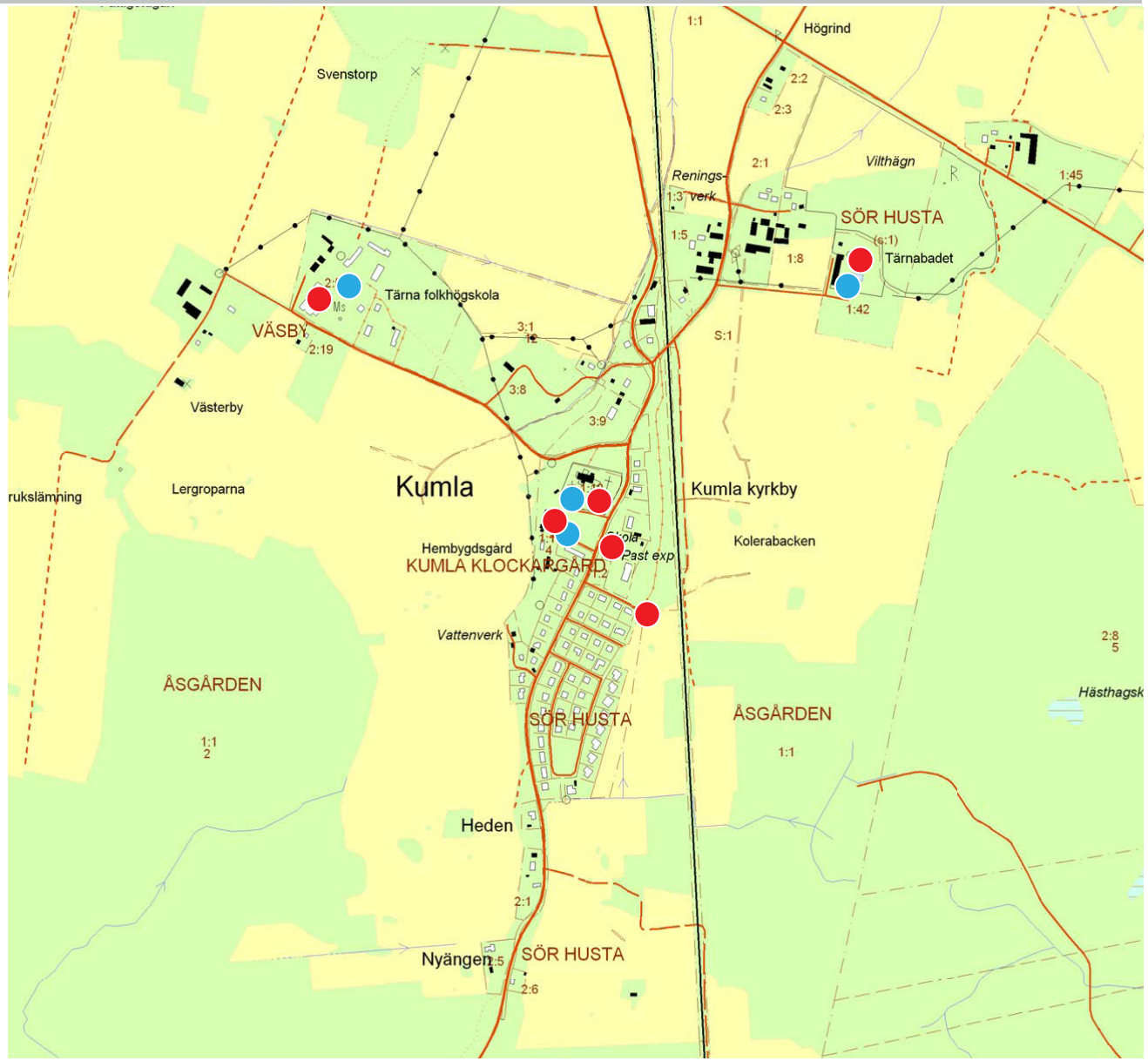

Tärna folkhögskola med sin huvudbyggnad utgör ett identitetskapande landmärke i de västra delarna av Kumla kyrkby och området syns även när man kör in mot byn norrifrån längs Kumlavägen.

KNUTPUNTER OCH MÖTESPLATSER

Knutpunkter är de platser där man uppehåller sig, träffar bekanta eller byter färdmedel. Tidigare i historien har kyrkan varit den viktigaste knutpunkten i byn. Den kompletterades senare med byskolan vilken dock har lämnat ett tomrum efter sig sen den las ner 2004. Idag finns det inte så många naturliga mötesplatser kvar i byn. Återvinningsstationen pekas lite oväntat ut som en plats där en del spontana möten mellan grannarna kan ske. Andra mötesplatser är församlingshuset, folkhögskolan och under sommaren så träffas många bybor på Tärnabadet.

Kumla församlingshus.

En lekpark som finns mellan husen i bostadsområdet.

Service, föreningsliv och turism

I detta avsnitt redovisas de verksamheter, föreningsliv och den turism som finns i Kumla kyrkby. Dessutom beskrivs viktiga lokala utvecklingsprojekt.

TÄRNA FOLKHÖGSKOLA
Tärna folkhögskola startades i slutet av 1800- talet med syfte att bilda traktens bönder inom poltik och kommunalkunskap. Idag är skolan öppen för alla elever i Sverige över 18 år och man har ungefär 120 helårstudenter som läser på någon av skolans fyra utbildningslinjer: allmän kurs, hälsovägledare, IT-pedagog eller skrivarlinje. Utöver dessa långa kurser så finns det även ett varierat utbud av helg- och sommarkurser.

Tärna folkhögskola bedrivs under landstinget i Västmanland och är idag deras enda folkhögskola. Dessutom samarbetar landstinget med Västmanlands läns bildningsförbund, LBF, som är ett regionalt samarbetsorgan för folkbildningen i länet.

Till skolkomplexet hör även ett internat där eleverna erbjuds boende i enkelrum med egen toalett och dusch, antingen i Östergård eller i Västergård. Förutom utbildningslokaler och bostäder så har skolan även en egen pool, gym, bibliotek samt eget kök där man serverar hemlagad mat.

KUMLA HEMBYGDSFÖRENING
Hembygdsföreningen i Kumla är en ideell förening som bildades 1960. Den har till uppgift att väcka,

Tärnabadet 1970. Foto: Nils Eriksson Kumla kyrkby.

stärka och fördjupa kunskapen om hembygden i forntid och nutid. Trivselbefrämjande arrangemang så som fester, julmarknader, utflykter och resor samt firande av nationaldag, valborg och midsommar präglar föreningens verksamhet. Intill hembygdsgården finns även en flera hundra år gammal ek som även syns på framsidan till häftet.

TÄRNABADET

I Kumla Kyrkby hittar man det enda tempererade utomhusbadet i Sala kommun. Badet byggdes mellan åren 1968-69 inför den stora kommunsammanslagningen och har genom årens lopp använts flitigt av såväl salabor som kumlabor.

Badet var i huvudsak i kommunens regi fram till sommaren 1991. Under några år på 80-talet drevs badet även av Medborgarskolan. 1991 tog Sala Handbollsförening över driften och sedan drev badet under 11 år. Dock gick ekonomin dåligt under början av 2000-talet vilket fick till följd att kommunen var tvungen att överta driften år 2002. Året därpå kom ett förslag om att badet skulle kunna säljas för att användas som fiskodling. I samband med detta förslag bildades Bygdeföreningen Tärnan som sedan sommaren 2003 driver badet i egen regi.

Idag arbetar man hårt för att utveckla Tärnabadet. Man har bland annat byggt en scen för kulturella uppträdanden och arrangemang och man arbetar även för att få en minigolfbana till badet. En solanläggning har även byggts på taket för att utnyttja solvärmen till vattnet. Varje sommar anställs även ett flertal av traktens ungdomar varpå badet har kommit att bli traktens största ungdomsarbetsgivare sommartid näst efter Sala kommun.

BYGDEFÖRENINGEN TÄRNAN

Bygdeföreningen Tärnan bildades 2003 som en ekonomisk förening med huvudsaklig uppgift att främja och samordna landsbygdsutvecklingen i Kumla-Tärna-Kila området. Förutom att driva badet stödjer föreningen ett cykelledsprojekt som pågår i Sala kommuns södra delar. Syftet är att sammanbinda tätorterna i Salas södra kommundel med varandra och därigenom möjliggöra ett bättre utnyttjande av faciliteter utanför stadskärnan såsom Tärnabadet, Tärna Folkhögskola, Ransta Skola och handelscentrum, Kurorten Sätra-Brunn, Sala Silvergruva och samtidigt öppna upp för nya näringsmöjligheter. En annan målsättning är att möjliggöra fler naturnära upplevelser med kulturella inslag i en levande landsbygd och därmed främja folkhälsan.

PÅGÅENDE KULTURMINNESPROJEKT

Kumla kyrkby och dess närhet är en kulturhistorisk intressant bygd. Därför har Hembygdsföreningen med början sommaren 2011 placerat ut ett 15-tal skyltar, som i korthet beskriver vilka byggnader som funnits här, men rivits inom loppet av åren 1960 - 1980, och lite om deras historia. En skiss över var skyltarna är uppsatta finns på anslagstavlor i kyrkbyn, bl.a. vid sopstationen på Bivägen.

KUMLA FRITIDSFÖRENING (F.D. FÖRÄLDRAFÖRENINGEN)

Kumla FF grundades år 1968 med syftet att engagera ortsbefolkningen med diverse aktiviteter och för att få behålla Kumla skola. Det bildades en styrelse och olika kommittéer inom områden som is, jul, påsk, sista april, lucia, midsommar, idrott, motion och lokalen. Numera är flera av dem vilande. Lokalen har länge varit en populär träffpunkt i Kumla kyrkby och öppnen för barn och ungdomar under tisdagskvällar. Trots att intresset sjunkit något under senare år så har man ändå ungefär 114 medlemmar i dagsläget.

KYRKAN

Kyrkan med dess aktiviteter utgör en viktig samlingspunkt för många Kumlabor. Kyrkan erbjuder bland annat barn- och ungdomsverksamheter, körer, syförening samt gemensamhetsaktiviteter så som resor och filmvisning i samband med gudstjänster. Kyrkrotens Syförening i Kumla bildades för många år sedan men var mellan åren 1996 till 2007 vilande tills verksamheten återupptogs på initiativ av Gun Eriksson. Syföreningens verksamhet har en viktig social funktion att fylla. Antal medlemmar uppgår idag till 12 stycken vilka träffas ungefär 2 gånger i månaden större delen av året. Vid träffarna förekommer både allsång, prat och fika. Man anordnar även jul- och vårfester, inbjuder sångkörer och underhållare och gör utflykter tillsammans.

Barnaktiviteter på 1970-talet vid hembygdsgården. Foto Nils Eriksson

Underhållning vid hembygdsgården. Foto Nils Eriksson.

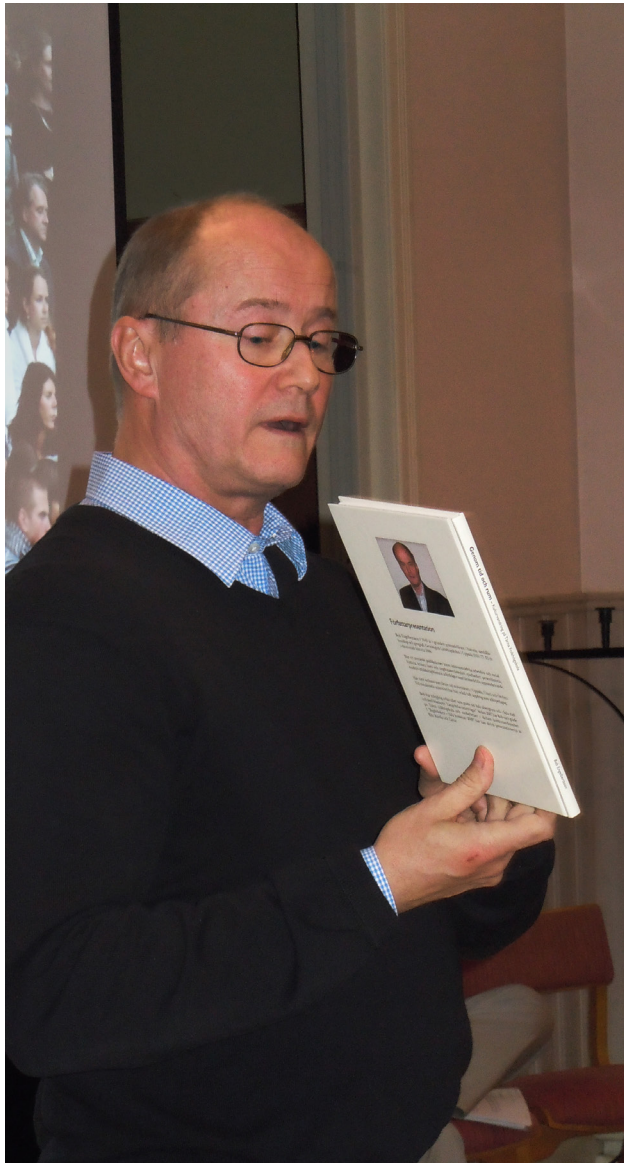

Tommie Karlsson berättar om Tärna folkhögskola.

Analys

Kumla kyrkbys anda och identitet

Genom ortsanalysen för Kumla kyrkby ville vi veta mer om och dokumentera vardagslivet i bygden. Hur ser livet ut här, vilken mentalitet råder, finns det en karaktäristisk ”Kumlaanda” och vad är ortens själ och identitet?

Som en inspiration för att sätta igång diskussionerna så var fyra personer specifikt inbjuda till mötet. Deras uppgift var att under tre minuter berätta om sin relation till orten samt belysa viktiga frågor för en framtida utveckling av bygden. Först ut var Gund Ekblad som länge varit aktiv inom kyrkan. Därefter talade Hans Johansson från Hembygdsföreningen om sin syn på att bo i Kumla kyrkby följd av Tommie Karlsson som tidigare varit rektor på Tärna Folkhögskola. Sist läste Håkan Svärd, planerings- och utvecklingschef på Sala kommun, en betraktelse som Nils Eriksson från Kumla skrivit. Nedan följer korta citat från dessa berättelser.

”Det är mixen av alla åldrar som finns i Kumla kyrkby med omnejd som jag tycker är bra för oss som här lever våra liv. Jag har upplevt att en positiv anda varit rådande bland befolkningen under alla de år jag har haft förmånen att bo och verka här.”
– Nils Eriksson

”För att veta var man står idag måste man förstå sina rötter.”
– Gund Ekblad

”Hembygdsgården är oerhört fin och kyrkan är vacker med sina målningar. ”
– Hans Johansson

”Jag flyttade hit 1964. Mina föräldrar sa att här kommer det bli så trevligt, här finns skola och allt!”
– Tommie Karlsson

” Jag har bott här i halva mitt liv. 1970 var vi 290 invånare och idag är vi bara 206 stycken kvar.”
– Hans Johansson

”Folkhögskolan är en resurs för både Sala kommun och Kumla kyrkby. Den är värdeneutral och syftet är att vi ska finnas för medborgarnas bildning. För folkhögskolan handlar det om att se de behov som tiden kräver. Idag erbjuder vi bland annat utbildningar inom Friskvård, IT och möjlighet att läsa in gymnasiebehörighet. ”
– Tommie Karlsson

”Den naturligaste mötesplatsen är numera den sopstation där folk lämnar och sorterar sina hushållssopor. Där träffar man de grannar som bor lite längre bort på området än de som bor nära som man ju träffar och pratar med nästan dagligen.”
– Nils Eriksson

DISKUSSION OM ORTSANDAN

Efter berättelserna fick deltagarna på stormötet diskutera vidare på temat *anda och identitet*. Nedan följer en kort sammanfattning av diskussionerna.

Då Kumla är en relativt liten ort med ett invånarantal på runt 200 personer så leder det till en känsla av att alla känner alla och andan mellan grannarna beskrivs som trevlig och opretentiös. Karaktären av Kumla målas upp som en lugn och lite slumrande bygd, med ett bra geografiskt läge och vacker natur. Tärnabadet, kyrkan och folkhögskolan pekas ut som viktiga identitetsskapande platser liksom hembygdsgården och de kyrkliga aktiviteter som pågår i församlingshuset och Klockargården.

Flertalet av de som bor i Kumla kyrkby har bott här mer än halva sina liv vilket betyder att många av de småbarnsfamiljer som flyttade in under 1960-1970-talet omvandlats till äldrehushåll med utflugna barn. I och med en stigande medelålder i byn så har även elevunderlaget för låg- och mellanstadieskola sjunkit vilket fick till följd att Kumlas byskola lades ner 2004, dock under starka protester från både byborna och föräldraföreningen.

Kumla har historiskt sett haft ett aktivt föreningsliv och trots att antalet medlemmar minskat under senare år så har man ändå imponerande 114 medlemmar i Fritidsföreningen. Även hembygdsföreningen och bygdeföreningen Tärnan är starka lokala föreningar som är mycket viktiga i frågor som handlar om att bevara ortens gemenskap och driva den lokala utvecklingen framåt.

Styrkor och svagheter

Diskussionen om ortsandan övergick så småningom i uppgiften att i mindre grupper ta fram en fempunktig lista över Kumla kyrkbys främsta styrkor och en fempunktig lista över vad som skulle kunna bli bättre. Under fikapausen fick deltagarna sedan rösta på de frågor som de själva ansåg vara viktigast med hjälp av klistermärken. Röstningen räknades därefter samman och nedan kan man läsa topplistorna som kom fram angående Kumlas styrkor och svagheter.

Kumla kyrkbys 5 främsta styrkor:

1. Tärnabadet (21 röster)
2. Det geografiska läget i regionen (11 röster)
3. Kyrkan och dess aktiviteter (11 röster)
4. Lugn och vacker miljö (9 röster)
5. Tärna folkhögskola (8 röster)

5 saker som skulle kunna bli bättre:

1. Bättre kommunikationer (32 röster)
2. Bättre ordning på tomter och miljöer (24 röster)
3. Bygga en cykelväg till Ransta och Sala (16 röster)
4. Utveckla Tärnabadet (9 röster)
5. Detaljplanera för utveckling av bygden (8 röster)

I Kumla listar man alltså Tärnabadet som den främsta styrkan med orten med mer än dubbelt så många röster som andraplatsen fick. Det över 40-åriga badet ligger byborna varmt om hjärtat och här har många spenderat soliga sommardagar tillsammans med familjen. Badet som ligger omgärdat av ett åkerlandskap byggdes precis innan kommunsammanslagningen 1971 för de pengar man hade i kommunkassan. Att man valde att bygga just ett tempererat utomhusbad för pengarna är kanske inte så konstigt med tanke på avsaknaden av badsjöar i närområdet.

På delad andraplats i omröstningen över Kumlas styrkor så kommer det geografiska läget i regionen och kyrkan med dess aktiviteter. Med cykelavstånd till Sala och Ransta och med 3 respektive 4 mil till Västerås och Enköping så är möjligheteten att arbetspendla från Kumla stor. Kyrkans relativt stora utbud av aktiviteter är viktigt för att skapa gemenskap på orten och fungerar som Kumla kyrkbys främsta samlingsplats.

Andra styrkor som listas är den lugna, vackra och rofyllda miljön där även folkhögskolan ingår som en identitetskapande komponent.

När det kommer till saker som skulle kunna bli bättre i Kumla så röstade majoriteten av mötesdeltagarna på att man behöver bättre kommunikationer med tåg, buss och cykel. Man önskar att tågen återigen ska göra ett stopp i byn för att möjligöra längre resor med kollektivtrafik samt att det ska vara säkert att cykla till både Ransta, Kila, Tärna och Sala i framtiden. De mötesdeltagare som kom från Tärna underströk även det bristande underlaget av busstopp i deras del av kommunen.

Kumlaborna är även irriterade på skräpiga tomter och misskötta allmänna miljöer. Ovårdade tomter och byggnader mitt i villabebyggelsen kan skapa både otrygghet och missnöje. Man är även beroende av att skötseln av kommunens mark fungerar som den ska, både för att man vill att det ska se trevligt ut men även för att praktiska funktioner som snöröjning ska fungera under vinterhalvåret.

Dessutom vill man att det från kommunens håll ska detaljplaneras för en utveckling av bygden. Det handlar både om att möjliggöra för fler bostäder och gemensamma träffpunkter men även om att tillsammans med bygdeföreningen utveckla området kring Tärnabadet.

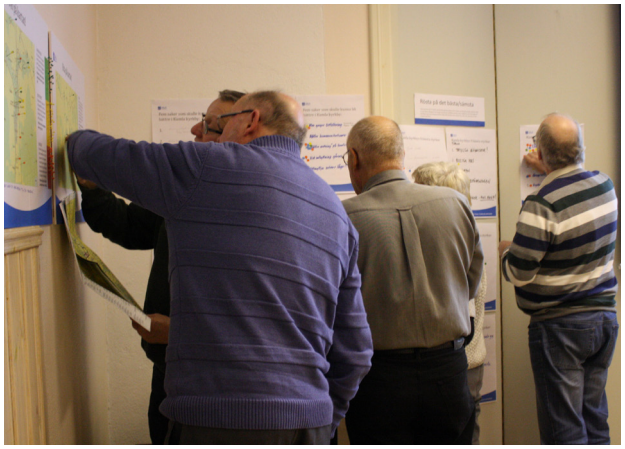

Sammanfattande tankar om framtida utveckling

Dessa rekommendationer grundar sig i de tankar och idéer som väcktes under dialogen i Kumla kyrkby samt i tidigare diskussioner inom och mellan Sala kommun och andra aktörer. I beskrivningarna görs ingen skillnad på kommunalt eller privat ansvarsområde utan rekommendationerna ska ses som generella och kan användas som stöd i allt utvecklingsarbete i Kumla kyrkby.

Stärk Kumla kyrkbys identitet och bygg vidare på styrkorna

Kumla kyrkby är en liten landsbygdsort som än idag präglas av sitt rika historiska arv. Gemenskapen i byn är stark och man är stolt över sin bygd och pratar varmt om den lugna och rofyllda bostadsmiljön. Ett boende i Kumla ger möjligheten att välja ett bostadsalternativ i ett vackert naturnära läge med utsikt över ett levande jordbrukslandskap. Här finns den småskaliga granngemenskapen många söker efter, det pendlingsnära läget till både Sala, Västerås och Enköping, och inte att förglömma, här får man mycket hus för pengarna!

Samtidigt har Kumla precis som många andra mindre landsbygdsorter en dalande befolkningstillväxt där invånarantalet minskat med ungefär 10 % de senaste 20 åren (från 233 st år 1990 till 207 st år 2010). Under mötet diskuterades därför vad som krävs av kommunen respektive invånarna om man vill vända denna negativa trend och istället öka inflyttningen till byn? Givetvis finns det inget enkelt svar att finna men till viss del handlar det om hur man mer aktivt kan börja marknadsföra Kumla kyrkby som en attraktiv bostadsort både inom Sala kommun men också ur ett större regionalt perspektiv.

Boende

Parallellt med positiv marknadsföring så måste man tillskapa nya boendemöjligheter som erbjuder ett bredare spektrum av upplåtelseformer än i dagsläget. Det är viktigt att Kumla har ett varierat utbud av bostäder där både en potentiell inflyttare som en befintlig Kumlabo kan välja mellan att bo i villa, radhus, insatslägenhet eller småhus. För att kunna fånga upp en bredare målgrupp med olika ekonomiska förutsättningar är det dessutom viktigt att man kan välja om man vill hyra eller äga sitt boende.

På mötet påpekades det även att det idag saknas ett seniorboende (55+) på orten. Många äldre underströk vikten av att kunna välja att bo kvar i

Kumla även då man blir äldre och inte längre orkar sköta hus och trädgård. En etablering av ett seniorboende skulle samtidigt medverka till en positiv flyttkedja och därmed en rotation på bostadsmarknaden där fler villor i byn på sikt kan bli tillgängliga för nya barnfamiljer.

Under mötet diskuterades även vilka lägen som skulle vara attraktiva att planlägga för nya bostäder. Kumlaborna pekade bland annat ut ytor mot folkhögskolan, områden runt Tärnabadet och på åkermarken mot Barnhemsbacken. Just nu håller en ny detaljplan på att tas fram som möjliggör sex nya villor på en del av Kumla Prästgård 3:8 utmed Folkhögskolevägen.

Bättre kommunikationer med buss, tåg och cykel

Ett annat starkt önskemål från kumlaborna är att utveckla möjligheterna att lättare ta sig till och från Kumla med andra färdmedel än bilen. Idag isoleras orten från spontana besök via cykel- och promenadstråk då den till största del är bilburen. Kumla ligger inte mer än 7 km söder om Sala och därför skulle det inte behöva ta längre tid än 20-30 minuter för att tryggt kunna cykla in till stan under sommarhalvåret. Att ha välfungerande kommunikationer med buss och cykel är en viktig faktor om man vill göra Kumla mer lättillgängligt både för långväga turister och för andra invånare i Sala kommun som exempelvis åldersgruppen 10-18 år vilken är beroende av att det finns ett välutbyggt cykelnät för att fritt kunna ta sig till och från Kumla liksom till Tärnabadet.

Till stor del handlar det därför om att göra kollektivtrafiken enklare och mer lättillgänglig än i dagsläget och se till att bussturerna och cykelvägarna anpassas efter olika målgruppers behov av hur och framförallt när man behöver förflytta sig. För att möta upp framtidens behov och anpassa sig till mer hållbara kommunikationsmönster så behöver Sala kommun arbeta aktivt med att göra landsbygden mer lättillgänglig även för dem som inte har en bil. Att återinföra ett tågstopp i Kumla skulle innebära större möjligheter att utveckla orten. Liknande diskussioner pågår för andra mindre orter på sträckan mellan Sala och Uppsala och för orter runt Västerås. På samma sätt skulle Sala kommun kunna arbeta för att utreda ett framtida tågstopp i Kumla kyrkby.

Utveckla nya arenor för samarbete

Att hitta nya arenor för samarbete handlar till stor del om hur man kan stärka kopplingen mellan framförallt folkhögskolan och byn. Tärna folkhögskola har idag många av de funktioner som byn i övrigt saknar och genom att söka efter nya samarbetsformer kan Tärna folkhögskola utvecklas till att bli en mer integrerad part i projektet med att driva Kumla kyrkbys utveckling framåt.

Frågor som diskuterades under mötet handlade om hur man exempelvis kan nyttja tomma elevbostäder och skollokaler under sommarhalvåret då helårskursarna har sommarlov? Redan idag

kan man läsa 1-2 veckors kurser och samtidigt få tillgång till boende på skolans internat. Spontana idéer som kom fram under mötet handlade bland annat om att utnyttja lokalerna som vandrarhem där besökarna kan göra gemensamma utflykter till närbelägna utflyktsmål där lokala föreningar och entreprenörer erbjuder service och guidning.

Utveckla Kumla som ett turistmål

Kyrkan med Albertus Pictors målningar är en unik tillgång som bär på stora kulturhistoriska värden. Här stannar bussturer från hela Sverige för att se målningarna och höra berättelserna om kyrkans tillkomst. Kanske kan man öka turistvärdet ytterligare genom att utveckla regelbunden caféverksamhet vid hembygdsgården under sommarhalvåret. Detta kanske kan ske i samarbete med någon av byns föreningar, lokala företagare och leverantörer av närproducerad mat?

En annan mer lokal attraktion är Tärnabadet. Att utveckla badet för att möta upp framtidens behov handlar även om att försöka kombinera badet med andra aktiviteter och funktioner. Ett förslag som kom upp på mötet handlade om att utveckla en camping i anslutning till badet. Kanske kan man göra badet som en arena för sommarläger och även bygga en ny större bassäng för motionssim/ tävlingssim?

Idag pågår dessutom ett projekt drivet av Nils Eriksson som handlar om att synliggöra historien i Kumla genom att sätta upp informationsskyltar som berättar om viktiga platser i byn, som exempel. Detta projekt skulle kunna förstärkas ytterligare genom att synliggöra dessa platser samt fortsätta att koppla samman de viktigaste av dessa punkter med nya cykelstråk och motionsslingor i syfte att göra fornminnena i Kumla mer lättillgängliga.

Förutom fasta turistmål i form av byggnader eller fornlämningar kan även lokala evenemang vara viktiga turistmål. Kanske ska man börja anordna lokala marknadsdagar där man säljer närproducerad mat och hantverk och kombinera det med folkhögskolans aktiviteter på Tärnadagen?

Behovet av en gemensam mötesplats

Sedan skolan lades ner 2004 så upplever många Kumlabor ett tomrum efter en lokal samlingspunkt där man kan träffa sina grannar och andra bybor Idag har kyrkan och dess verksamhet upprätthållit mycket av den funktionen genom allehanda aktiviteter i sina lokaler. Men samtidigt saknar många en mer neutral mötesplats där både spontana och planerade möten kan ske. Kanske handlar det om att ha en kiosk eller ett litet café i anslutning till kyrkans parkering eller intill hembygdsgården eller skolans gamla lokaler. Ett stort önskemål från Kumlaborna är att få en attraktiv och vacker bykärna. Att satsa på en förskönings och förstärkning av bykärnan och centrala stråk med markbeläggning, planteringar, belysning och nya sittplatser skulle förhoppningsvis stärka Kumla kyrkby.

Vad händer nu?

Den här ortsanalysen ska ses som ett första steg i arbetet med att ta fram en ny översiktsplan för hela Sala kommun. Det inventeringsarbete och den beskrivning av Kumla kyrkby som sammanställts här kommer i det framtida planeringsarbetet fungera som kunskapsunderlag och visa på vilka de viktigaste utvecklingsfrågorna är i bygden. Med hjälp av ortsanalysen kan politiker, tjänstemän och andra aktörer positionera sig och driva utvecklingsarbetet framåt. Kan vi tillsammans formulera rekommendationer inför framtiden så kan vi komma längre än om var och en jobbar på sitt hörn.

Självklart kan analysen även användas externt utanför kommunen i marknadsföringssyfte och som information om kommunen och bygden. När väl arbetet drar igång med Sala kommuns nya översiktsplan kommer vi att återkomma till Kumla kyrkby med dialoger, samarbeten och andra aktiviteter. Vi hoppas att alla som varit delaktiga i ortsanalysarbetet även fortsättningsvis vill arbeta med bygdens utveckling tillsammans med oss.

På återseende!

Ortsanalys för Kumla kyrkby

Enheten för planering och utveckling
Kommunstyrelsens förvaltning
SALA KOMMUN

PROJEKTLEDNING
Therese Nyberg, Eva-Marie Larsson, Kicki Söderback och Anna Jägvald

TACK TILL:
Alla mötesdeltagare på stormötet 16:e november 2011
Referensgruppen i Kumla kyrkby
Lars Östlund för bildmaterial
3-minuters-föreläsarna
Bob Engelbertsson
Nils Eriksson
Magnus Eriksson
Lådbilen för kaffe och mackor
Kumla församlingshus för uthyrning av lokal

Sala kommun
Box 304, 733 25 SALA
0224-747000 • fax 0224-188 50
kommun.info@sala.se • www.sala.se